

16.02.2013

STOWARZYSZENIE MIĘDZYKULTUROWE MALOKA

autor: Kornelia Machura

Stowarzyszenie Międzykulturowe Maloka to organizacja o bardzo szerokim polu działania. Zawsze jednak odwołuje się do tematów oscylujących wokół wielokulturowości. Współczesny świat to rzeczywistość migracji, które wynikają z wielu powodów, jednak ogólnie rzecz ujmując możemy je podzielić na przymusowe (na tle politycznym, konfliktów różnego rodzaju, klęsk klimatycznych, etc.) i dobrowolne (np. ekonomiczne).

Mamy zatem do czynienia z sytuacją kiedy miejsca do tej pory homogeniczne, stają się miejscami styku różnych kultur, gdzie dochodzi do spotkań z innością i odmiennością kulturową. Okazuje się, że nawet we współczesnym świecie nadal może to stanowić pewien problem.

Dlaczego? Choćby ze względu na stereotypy, czyli swego rodzaju uproszczenia, poprzez które postrzegamy inne kultury i ich przedstawicieli. Zdarza się, że z istnienia tych stereotypów nie zdajemy sobie sprawy, ponieważ na dobre zadomowiły się w naszych umysłach czy wpisały się w powszechną percepcję 'obcego'.

Ze stereotypami można jednak walczyć, trzeba jednak wytropić ich ślady w naszej świadomości i poddać refleksji, słowem - skonfrontować z rzeczywistością. Wtedy bowiem może się okazać, że nie mają one żadnych racjonalnych podstaw, że są tworem fantazji wynikającymi ze strachu i na pewno z powierzchownej etnocentrycznej oceny, czy postawy stawiającej 'naszą' kulturę w pozycji wyższości względem innych. Spotkania z innością odbywać się mogą na różnych płaszczyznach, na różnych terenach, ważne jest jednak by poznać tak zwany kontekst kulturowy, aby zrozumieć siebie nawzajem.

Stowarzyszenie Maloka jest odpowiedzią na potrzeby współczesności: wychodzi naprzeciw tym spotkaniom, propagując postawy otwartości, zdrowej ciekawości świata i drugiego człowieka. Poprzez szereg przedsięwzięć uczy komunikacji międzykulturowej wskazując na istotne jej etapy i punkty.

Pomysłodawczynią projektu jest antropolożka i podróżniczka - Anita Czerner Lebedew. Ale w szeregach Stowarzyszenia Międzykulturowego Maloka rekrutują się nie tylko antropolodzy kultury, etnologowie czy psychologowie, ale także archeolodzy, przedstawiciele różnych dziedzin edukacji, sztuki, latynoamerykaniści, afrykaniści etc. Malokerzy spotykają się na warsztatach, prelekcjach, prezentacjach skierowanych do różnych grup wiekowych i z wykorzystaniem różnych technik i metod edukacyjnych dzielą się swoją wiedzą.

Bo taka jest misja Maloki – edukacja międzykulturowa. Chodzi o to, by poznanie kulturowe nie było kolizyjne, by nie odbywała się na zasadzie uprzedzeń i zderzenia, które w efekcie może również doprowadzić do konfliktów. Chodzi o ukazanie świata jako bogatego skarbcza kultur ze spotkaniami, których każdy może wynieść pewną naukę i dzięki temu wzbogacić. Świat nie jest homogeniczny, a nasza kultura nie jest dominująca. W kontaktach z innymi kulturami nie tyle chodzi o wiedzę na temat religii, obrzędów czy zwyczajów, a o coś znacznie więcej, a mianowicie – o nabycie umiejętności kontaktu czy komunikowania się z tą innością.

W ubiegłym roku Stowarzyszenie odniosło spory sukces, organizując (wraz z Miejskim Ośrodkiem Kultury i Urzędem Miasta Żory) pierwszą edycję Żorskiego Festiwalu Nauki i Podróży – Opinie, którego

program jasno odzwierciedlał ideę jaka przyświeca Maloce. Oprócz spotkań z podróżnikami, podróżnikami - naukowcami, można było też skorzystać z oferty warsztatowej skierowanej do każdej grupy wiekowej. Znaczącym festiwalowym wydarzeniem była pierwsza w Polsce projekcja filmu Apaporis - In Search Of One River w reżyserii Antonio Dorado, który zaszczylił Opinie swoją obecnością. Była muzyka, aromatyczna kawa i herbata, wspólne gotowanie. I co najważniejsze atmosfera sprzyjająca spotkaniom i rozmowom.

W nazwie stowarzyszenia występuje termin 'maloka', którego użycie również nie jest przypadkowe. Otóż 'maloka' pochodzi z języka Indian zamieszkujących tereny Kolumbii i określa się nim dużą chatę komunalną na obszarze Amazonii. Chata taka może osiągać wysokość do czwartego piętra. Jej szczególną cechą jest biodegradowalność, zmienia się ją co 12-15 lat. Indianie opuszczają malokę z bardzo istotnego powodu – dla odrodzenia dżungli, co wskazuje na niezwykle istotny punkt, czyli silnej symbiozy z Naturą i szacunku dla Niej, a także świadomość korzeni. W kosmologii Indian, maloka postrzegana jest jako centrum świata, a więc jest miejscem najważniejszym w całej społeczności, w którym podejmuje się decyzje ważne dla grupy, dokonuje obrzędów, przekazuje wiedzę. Maloka to miejsce spotkań i wymiany doświadczeń. I taka też jest żorska maloka.